Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 66. Brașovŭ, Joi, 24 Martie (5 Aprilie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Procesulŭ de pressă alŭ „Gazetei“.

I.

Brașovŭ, 23 Martie st. v. 1888.

După ce amŭ vĕḑutŭ ce opiniune au foile unguresci despre procesulŭ nostru de pressă și despre resultatulŭ lui, ne-a venitŭ acuma și noue rêndulŭ de a ne pronunța și fiind-că o fóiă maghiară din Clușiu ne cere sĕ fimŭ francĭ, sincerĭ și cu intențiunĭ oneste față cu adversarii noștri politicĭ și naționalĭ, le vomŭ vorbi francŭ, sincerŭ și cinstitŭ românesce.

Precum s'au pututŭ convinge cetitorii noștri din articulii ce i-amŭ reprodusŭ în numerii trecuțĭ, adversarii noștri nu suntu mulțumițĭ cu resultatulŭ procesului de pressă intentatŭ „Gazetei“. Unii nu suntŭ mulțumițĭ cu elŭ în deosebĭ, pentru că au așteptatŭ ca jurații și tribunalulŭ sĕ ne judece cu mai mare rigorositate, toțĭ însĕ, guvernamentalii ca și oposițiunalii, suntŭ nemulțămițĭ cu atitudinea ce au observat'o acusații în decursulŭ procesului.

Câtŭ pentru noi, vorbindŭ franc și sincerŭ, trebue sĕ fimŭ și mai nemulțumițĭ cu resultatulŭ, căcĭ „Gazeta“, care luptă lealŭ și cinstitŭ pentru îndreptarea relelorŭ esistente, a fostŭ condamnată și pedepsită, deși numai în persóna unuia din redactorii ei.

Departe de noi, de a voi sĕ învinuimŭ pentru acésta pe cetățenii din Clușiu, carĭ ca jurațĭ au fostŭ chiămațĭ sĕ judece asupra nóstră. Ei șĭ-au datŭ verdictulŭ după consciința și convingerea lorŭ, așa cum șĭ-au putut'o forma din cele auḑite și înțelese în lipsa apĕrării acusațilorŭ, pe care ḑece dintre jurațĭ nu erau în posițiune de a-o înțelege.

Faptulŭ, că cu tóte aceste juriulŭ a achitatŭ pe redactorulŭ-șefŭ alŭ fóiei nóstre, ér pe celălaltŭ l'a declaratŭ vinovatŭ numai cu-o maioritate de unŭ votŭ (7 contra 5), nu póte constitui, decâtŭ unŭ blamŭ datŭ guvernului, ce ne-a prigonitŭ pentru nisce articulĭ de cuprinsŭ curatŭ politicŭ carĭ, după propria mărturisire a procurorului în decursulŭ procesului, nu conținŭ nicĭ o provocare la fapte și nicĭ n'au avutŭ vre-o urmare vătămătóre păcii dintre naționalități,

Nu asupra juraților din Clușiu se resfrânge dér odiulŭ acestorŭ nenorocite hărțuelĭ și persecuțiunĭ, ci numai și numai guvernulŭ și organele lui pórtă vină pentru neajunsurile, ce i se creéză pressei române; guvernulŭ care o prigonesce, trimițândŭ pe redactorii românĭ înaintea unui forŭ judecătorescŭ, despre care dinainte scie, că e compusŭ din elemente luate chiar din sînulŭ contrarilorŭ lorŭ politicĭ celorŭ mai înverșunațĭ și din acest punctŭ de vedere nicĭ nu potŭ fi judecătorĭ cu totulŭ nepreocupațĭ asupra celorŭ de altă naționalitate și de altă credință politică; guvernulŭ care nu mai respectéză nicĭ libertatea individuală a cetățénului și cere sĕ fiă judecatŭ fără de a-i da putința măcarŭ de a se apĕra în limba sa maternă cu speranța, că va fi celŭ puținŭ înțelesŭ de judecătorii sĕi.

E straniu, că foile șoviniste maghiare, carĭ trăiescŭ din mila celorŭ dela putere, vinŭ acum și ne spunŭ cu îngâmfare: „a'țĭ fostŭ dațĭ pe mâna nóstră, puteamŭ sĕ vĕ pedepsimŭ multŭ mai aspru, dér amŭ fostŭ blânḑĭ și îngăduitorĭ!“

Décă numai oportunitatea și disposiția momentană a fostŭ motorulŭ judecății, după cum pretindŭ memoratele foi, atuncĭ unde rĕmâne dreptatea, unde libertatea cetățénului?

Nu vĕdŭ foile d-lui Tisza, că însușĭ limbagiulŭ lorŭ, că în deosebĭ afirmațiunea c'amŭ fostŭ dațĭ pe mâna lorŭ, demască intențiunile dușmănóse ale guvernului față cu pressa naționalităților, descopere volniciele lui și arată nedreptatea ce-o comite, în tótă golătatea ei?

Turburările din Bucuresci.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Bucuresci, 20 Martie st. v.

Capitala a trecutŭ peste unŭ șirŭ de ḑile furtunóse. Nu v'am încunosciințat până acuma asupra celorŭ petrecute, din causă că nu voiam sĕ vĕ mai amărăscŭ ḑilele. Dér după cetirea telegramei din „Gazeta“ de Sâmbătă, din 31 Martie n. ar fi o greșală a vĕ mai lăsa sub impresia falselorŭ scirĭ, împrăștiate în lume de către unii corespondențĭ rĕu informațĭ, orĭ rĕivoitorĭ ai tînĕrului nostru regatŭ.

Telegrama numită ḑice: „*Bucurescĭ, 30 Martie. Incercările de revoltă au fostŭ pe deplinŭ înăbușite, mulțămită energiei guvernului și atitudinei esemplare a trupelorŭ. Rĕsvrătitorilorŭ le-a trecutŭ pofta de noue întreprinderĭ.*“*)

Telegrama întrégă este unŭ neadevĕrŭ făuritŭ cu rea intenție, a cărui scopŭ este ponegrirea populației capitalei și a membrilorŭ oposițiunii.

Ca unulŭ, care am fostŭ martorŭ ocularŭ alŭ întêmplărilorŭ ḑilei din 14 (26) Martie, și în parte a celorŭ din ḑiua următóre, vĕ raportezŭ cele vĕḑute, autorisându-vĕ a'mĭ publica chiar și numele, îndată ce óreșĭ cineva ar avé bănuelĭ în esactitatea celorŭ ḑise.

Inainte de tóte mărturisescŭ, că atitudinea mulțimii și a conducĕtorilorŭ ei nu a fost de locŭ rĕsvrătitóre, ci din contră calmă și démnă, dovedindŭ celorŭ ce o priveau, că Românulŭ este unŭ poporŭ cugetătorŭ, care cumpănesce fórte bine ceea ce face și scie rĕmâné în cadrulŭ legalității, chiar și atuncĭ când este provocatŭ și insultatŭ.

Étă faptulŭ!

In 14 (26) Martie, membrii oposiției unite convocaseră o adunare publică (meetingŭ) în sala dela Orfeu, închiriată anume pentru astfelŭ de adunărĭ.

Se aștepta rĕspunsulŭ delegațilorŭ trimișĭ la M. S. Regele, ca sĕ céră revocarea guvernului I. C. Brătianu.

Guvernulŭ acesta, odinióră fórte popularŭ în țéra întrégă, aḑĭ a ajunsŭ a fi urgisitŭ, și nu din causa politicei esterne, ci numai din causa greșelilorŭ interne, unde ḑi de ḑi se descopere că unii sprijinitorĭ ai lui erau neonești, speculanțĭ, înșelătorĭ și coruptibilĭ. Moralulŭ națiunii române, care se părea adormitŭ, se revoltă, și cu tóte că guvernulŭ dispunea de o mare majoritate în ambele camere, pe căile legale garantate prin constituțiune, încercă a rĕsturna acestŭ guvernŭ. Dintre aceste căi legale, una din ele este și dreptulŭ d'a convoca adunărĭ publice în locale închise. Acestei adunărĭ mai precedaseră și altele, carĭ deși au fostŭ cercetate de unŭ publicŭ fórte numerosŭ, totușĭ au percursŭ în deplină liniște, nefiindŭ incomodate de organele poliției.

In ḑiua numită nu a fostŭ așa.

Poliția avea o ținută provocătóre, chiar prin mĕsurile luate pentru a înpedeca disordinea. Sergenții poliției erau înarmațĭ cu revolvere; ér în apropierea localului de întrunire, în curtea deschisă a unei bisericĭ, era postată o companiă de gendarmĭ pedestrii, avêndŭ puscile în piramidă.

Chiar și faptulŭ acesta are cevașĭ provocătorŭ în sine pentru o populațiă deja iritată.

Deputații oposiției sosescŭ mai toțĭ, vorbitorii desemnațĭ îndémnă lumea la liniște, o provócă ca sĕ se ducă fiecare la casele lorŭ neliniștindŭ pe nimenĭ în calea lorŭ.

Mulțimea dorea sĕ se ducă la palatulŭ regalŭ, ca făcêndŭ o manifestațiă M. S. Regelui sĕ céră înlăturarea guvernului. Dér Vernescu și Fleva îi sfătuesce sĕ nu facă acésta, căcĭ M. S. va fi pe deplinŭ informatŭ de ceea ce doresce. Asemenea 'i sfătuesce ca sĕ nu turbure liniștea banchetului, pe care chiar în séra aceea marii negustorĭ ai capitalei îlŭ arangiaseră în onórea d-lui I. C. Brătianu, în semnŭ de bucuriă pentru reîntórcerea sa la putere.

Deputații oposiției unite părăsescŭ sala Orfeu, urmațĭ de mulțimea cetățenilorŭ. Pe strada din fața Orfeului erau adunațĭ *mii de ómenĭ*, deși era o ḑi de lucru. Aceștia primescŭ pe deputațĭ cu aclamații de urale (vivate.) și în entusiasmulŭ lorŭ deshamă caii dela trăsura d-nului Fleva, voindŭ a trage ei trăsura în care se urcase acesta împreună cu d. Vernescu. Atuncĭ gendarmii pedestri, carĭ erau postațĭ în curtea bisericii numite Sf. Ionică, întră în acțiune și fără somațiă atacă mulțimea, închiḑêndŭ doĕ strade ér în spre înapoi, cu frontŭ latŭ, vine unŭ escadronŭ de gendarmĭ călărĭ, dér fără cai — cu săbiile scóse. Aceștia ocupă strada întrégă *din zidŭ în zidŭ* și *incepe a înainta spre mulțimea îndesuĭtă, căreia îi lipsea orĭ ce stradă spre a se retrage. Fără somațiă* premergătóre începe a da în mulțime, înaintând tot mai multŭ. Se retrage érășĭ cevașĭ și înaintéză unii din soldațĭ atacândŭ și lovindŭ mereu. Mulțimea se refugiază prin curțile din apropiere și din partea unde stamŭ eu, am vĕḑutŭ sburândŭ vre-o 5—6 petri spre soldațĭ, din care una lovesce casca unui gendarmŭ călărețŭ și o turtesce, dér, fiindŭ de metalŭ, nu îlŭ rănesce.

Ținuta mulțimii este démnă, nu întră nicĭ frică în ea, dér nicĭ furiă.

Și acésta m'a făcutŭ s'o admirŭ! Décă unŭ nebunŭ, orĭ vre-unŭ înfuriatŭ trăgea unŭ singurŭ focŭ de revolverŭ, atuncĭ de sigurŭ că gendarmeria rĕspundea, și aḑĭ capitala ar fi mai tótă în doliu.

Unŭ astfelŭ de calmŭ, eu, care în viéță am mai asistatŭ la asemenea scene și prin alte capitale ale Europei, mărturisescŭ că nu am vĕḑutŭ nicĭ odată. Nimicŭ mai multŭ nu s'a întêmplatŭ gendarmilorŭ, decâtŭ că s'au aruncatŭ de prin curțile din vecinătate petrile memorate asupră-le. Și unii și alții din gendarmĭ erau încungiurațĭ de mii de ómenĭ, carĭ décă într'adevĕrŭ erau dispușĭ spre resvrĕtire, apoi le era fórte ușorŭ a le face multŭ rĕu gendarmilorŭ și organelorŭ polițienescĭ.

De aci mulțimea se strecóră la Palatulŭ regalŭ, strigândŭ „trăiéscă Regele“ și „josŭ Brătianu!“ Palatulŭ era apĕratŭ numai de garda de ḑi. Peste vr'unŭ ciasŭ sosesce gendarmeria călare și începe a înainta în liniă lată spre mulțime. O împușcătură se aude, nu se scie nicĭ aḑĭ, de cine a fostŭ trasă. Unŭ copilŭ începe a plânge, mulțimea crede că este rănitŭ, dér nu era. Atuncĭ M. S. trimite josŭ pe unulŭ din adjutanții sĕi, și comandă gendarmilorŭ sĕ se retragă. Mulțimea strigă și mai puternicŭ „trăiéscă Regele!“ Astfelŭ stă palatulŭ regalŭ în posesiunea poporului mai bine de unŭ césŭ și jumĕtate, aflându-se chiar și în internulŭ lui aprópe o sută de cetățenĭ, și nimĕrui nu-i vine în minte se insulte pe M. Sa iubitulŭ nostru rege nicĭ c'unŭ cuvêntŭ măcarŭ.

Mai târḑiorŭ tótă mulțimea părăsesce curtea palatului, somată fiindŭ de unŭ procurorŭ și nóptea liniște deplină domnesce în capitala întrégă.

Incercare de revoltă a fostŭ acésta? Și încă cu tendințe antidinastice? precum ḑiceau unele ḑiare d'ale vecinilorŭ noștri.

Dómne ferésce! A fostŭ numai o manifestațiă a capitalei indignate până în inimă în contra unui sistemŭ, care a toleratŭ ca unii ómenĭ sub masca patriotismului sĕ jăfuiéscă țéra și sĕ păteze numele de Românŭ.

A fostŭ o revoluțiă pacînică a moralului naționalŭ, și revoluția acésta dovedesce una din cele mai de frunte virtuțĭ ale Românului: *iubirea moralului.* La alții astfelŭ de revoluții abia suntŭ cu putință, deși causele lorŭ suntŭ mai abundente.

A doua ḑi oposiția în semnŭ de doliu, pentru răniții din ḑiua premergĕtóre merge la cameră pe josŭ și cu capulŭ descoperitŭ. O mulțime de cetățenĭ fruntașĭ o însoțesce, dér întrarea în cameră le este oprită și numai deputații potŭ întra. Se nasce o învălmășélă érășĭ pro-

*) Ar trebui sĕ scițĭ că telegramele, carĭ nu suntŭ private, ne vinŭ dela biroulŭ de corespondență oficiosŭ ungurescŭ din Pesta. Acea telegramă a fostŭ trimésă la tóte foile și noi nu puteamŭ sĕ o schimbămŭ. — Red.

vocată prin bruscheța organelorŭ publice, soldații pușcă *fără somațiă*, unii deputațĭ îșĭ scotŭ și ei revolverele, pe carĭ după cele petre cute ei aveau temeinicŭ dreptŭ a-le purta. Unŭ deputatŭ, anume N. Filipescu, trage în aerŭ — după cum ḑice d-sa — două focurĭ de revolverŭ, sĕ dovedéscă soldațilorŭ, că are cu ce sĕ apĕra, acésta la pórta camerei. Apoi întrândŭ cu toții în curte, pornescŭ spre ușa camerei urmărițĭ de soldațĭ, aci érășĭ se audŭ câteva focurĭ și unŭ ușierŭ cade mortŭ, lovitŭ în frunte de unŭ glonțŭ care erĭ s'a constatatŭ, că era de pușcă și nu de revolverŭ. Urmarea a fostŭ arestarea imediată a celorŭ doi deputațĭ — Fleva și Filipescu — fără prealabilă autorisare a camerei.

Ómenii guvernului sbiéră, că s'a făcutŭ revoluțiă la cameră, telegramele sbóră în lume că ací se facŭ barbarii, că suntŭ în jocŭ banĭ rusescĭ, că dinastia este amenințată și „Pester Lloyd“ scrie, că acum se va dovedi de unde începe Asia etc.

Aḑĭ s'a doveditŭ pe deplinŭ.

Guvernului lui I. C. Brătianu *i s'a cerutŭ dimĭsia*) erĭ la 8 óre séra*, elŭ a căḑutŭ înecatŭ de ómenĭ corupțĭ, cu carĭ a lucratŭ și carĭ în anii din urmă merseră până acolo, *încâtŭ chiar și moralulŭ publicŭ alŭ țĕrii* l'au periclitatŭ.

Moralulŭ publicŭ redeșteptatŭ și revoltatŭ a trântitŭ acestŭ sistemŭ de guvernare și urmările lui vorŭ fi binefăcĕtóre, căcĭ poporulŭ fără moralŭ n'are viéță.

Retragerea cabinetului Brătianu.

(Revista ḑiarelorŭ Române)

„Voința Națională“, organulŭ guvernului I. C. Brătianu, scrie despre demisiunarea cabinetului următórele:

„Cabinetulŭ a demisionatŭ. D. I. C. Brătianu se retrage dela guvernŭ în aceléșĭ condițiunĭ în carĭ s'a retrasŭ acum o lună.

Acum o lună, guvernulŭ avea sprijinulŭ unei majoritățĭ de aprópe trei patrimĭ în Cameră și dispunea de concursulŭ imensei majoritățĭ a Senatului. In Parlamentŭ, în țéră, pretutindenĭ partidulŭ liberalŭ era predomnitorŭ.

Décă d. I. C. Brătianu s'a retrasŭ atuncĭ dela putere, elŭ n'a făcut'o nicĭde-cum fiind-că ar fi pierdutŭ încrederea Parlamentului, séu a țĕrei. D-sa nu a făcutŭ acestŭ pasŭ decâtŭ pentru a potoli spiritele, pentru a nu da locŭ sĕ se ḑică, în împrejurările grele în carĭ se afla Europa atuncĭ, că națiunea română e profundŭ desbinată.

Am vĕḑutŭ însĕ cum, cu tóte silințele ce 'șĭ-a datŭ principele Dimitrie Ghica, pentru a compune unŭ ministerŭ în care se între și elemente liberale și elemente oposiționiste și a opera astfelŭ o descordare a situațiunei, împăciuirea nŭ s'a pututŭ produce. Principele Ghica s'a lovitŭ de pretențiile esagerate și nejustificate ale grupurilorŭ oposiționiste.

In astfelŭ de împrejurărĭ, deși d. I. C. Brătianu declarase, că se retrage în modŭ definitivŭ, d-sa a fostŭ nevoitŭ sĕ revină asupra demisiunei sale și sĕ accepte misiunea de a forma unŭ nou cabinetŭ.

Acum, după o lună de ḑile, cabinetulŭ presidatŭ de d. Ionŭ Brătianu îșĭ dă din nou demisiunea. S'a schimbatŭ óre în cursulŭ acestei lunĭ situația politică a țĕrei? Câtușĭ de puținŭ.

D. I. C. Brătianu dispune de acelésĭ majoritățĭ sdrobitóre atâtŭ în Cameră câtŭ și în Senatŭ și, după cum orĭ-cine se póte lesne încredința, țéra este otărîtă mai multŭ de câtŭ orĭ când sĕ-i dea concursulŭ celŭ mai nestrămutatŭ.

Evenimentele petrecute în ultimele ḑile, revolta de stradă a câtorva bătăușĭ și bețivĭ, asmuțațĭ de șefii oposițiunei, atentatulŭ ne mai pomenitŭ îndreptatŭ în contra Camerei, scandalurile și omorurile comise de oposiția în ḑilele de 13, 14 și 15 Martie, departe de a aliena simpatiile ce țéră are pentru d. Brătianu, nu au avutŭ altŭ resultatŭ de câtŭ acela de a produce o adâncă mișcare de indignațiune în întréga țéră în contra oposiției.

Totŭ ce este onestŭ, iubitorŭ de ordine, de libertate și de legalitate s'a ridicatŭ în picióre fața cu miserabilele uneltirĭ ale oposițiunei. Ómenii chiar carĭ înainte nu aveau simpatii pentru guvernŭ s'au strînsŭ în jurulŭ sĕu îndată ce au vĕḑutŭ în modŭ lămuritŭ mijlócele prin care oposiția voiesce sĕ ajungă la putere.

Decĭ d. I. C. Brătianu se retrage avêndŭ încrederea țĕrei. Partidulŭ liberalŭ rĕmâne în picióre, mai otărîtŭ decâtŭ orĭ când a susține lupta în contra turburătorilorŭ, în contra atentatorilorŭ la suveranitatea națională și de a opune o barieră puternică opintirilorŭ acelora, carĭ arŭ voi sĕ dĕrîme instituțiile ce țéra cu atâta greutate a dobânditŭ în urma unorŭ lupte uriașe.

D. I. C. Brătianu s'a retrasŭ. Partidulŭ liberalŭ însĕ rĕmâne ceea-ce a fostŭ, ceea-ce este și ceea-ce va fi: Partidulŭ care represintă imensa majoritate a națiunei.“

„Unirea“ scrie despre retragerea d-lui Brătianu între altele:

Motive de natură constituțională séu parlamentară nu există. Abia trei ḑile suntŭ de când cabinetulŭ a primitŭ unŭ votŭ de încredere din partea maiorității. Nu demisionéză cineva după unŭ astfelŭ de votŭ.

Pe lângă încrederea maiorității, care represintă legalmente țéra, a cui încredere trebue s'o mai aibă cabinetulŭ? A regelui.

Asupra acestui punctŭ se colportéză acele detalii curióse, de carĭ vorbirămŭ mai susŭ. O receală s'ar fi ivitŭ de odată între tronŭ și primulŭ sĕu consilierŭ...

Sĕ fiă cu putință? Noi nu credem. Ce putea sdruncina așa pe neașteptate o încredere întărită prin fapte ḑilnice, mai bine de unŭ deceniu? Nimicŭ.

Unii vorbescŭ de incidentele dela 14 și 15 Martie. Astfelŭ de incidente nu suntŭ însĕ de natură a rĕsturna unŭ guvernŭ. Îlŭ potŭ slăbi, prin greșelele ce autoritatea comite cu astfelŭ de ocasii, nu-lŭ potŭ însĕ rade. Acésta ar însemna a crea próste precedente; a proclama autoritatea uliței de superióră autorității legale.

Cum vedemŭ déră, încătrău ne întórcemŭ nu găsimŭ nicĭ unŭ motivŭ plausibilŭ, care sĕ fi silitŭ séu sĕ siléscă pe d. Brătianu sĕ se retragă. Décă dér retragerea sa totŭ s'ar adeveri, motivulŭ nu póte fi acum, decâtŭ acela care 'i determinase și prima retragere: *dorința d'a calma spiritele prin unŭ sacrificiu propriu și de-a pune țéra în posițiă sĕ-lŭ judece mai bine când va vedé la lucru pe adversarii sei.*

„Românulŭ“ (oposiționalŭ liberalŭ) scrie următórele:

Ministerulŭ a căḑutŭ. Cei carĭ au provocatŭ scenele dela 14 și 15 Martie, cei carĭ au datŭ ordinŭ sĕ se tragă asupra mulțimei, cei carĭ au arestatŭ pe deputațĭ, cei carĭ au umplutŭ temnițele cu cetățenĭ arestațĭ în modŭ arbitrarŭ de polițiștii fără mandate, cei carĭ urmau încă erĭ cu persecuțiunile și faptele lorŭ arbitrare, au fostŭ tîrîțĭ în prăpastia pe care șĭ-o săpaseră...

Acum mai multŭ ca orĭ când, liberalii trebue sĕ-șĭ strîngă rîndurile și de aceea facemŭ unŭ căldurosŭ apelŭ la tóte elementele sincerŭ democratice. Tóte elementele oposiționiste trebue sĕ rĕmână strînsŭ legate, căcĭ numai astfelŭ se va puté forma unŭ cabinetŭ stabilŭ, care sĕ readucă țéra în legalitate.

Sĕ nu ne amăgimŭ; situațiunea prin care trecemŭ este una din cele mai grele. Corupțiunea regimului trecutŭ a fostŭ mare și va trebui schimbată o întrégă sistemă de guvernămêntŭ.

Cei carĭ, spre a se mănține la putere, au mersŭ până la vĕrsarea de sânge, vorŭ recurge la acelésĭ mijlóce spre a reveni. Sĕ nu uitămŭ, că întrega colectivitate se compunea nu de ómenĭ de principii și de ómenĭ de interese. Aceștia, sciindŭ că nicĭ unŭ guvernŭ onestŭ nu va mai puté sĕ se serve de ei, se vorŭ arunca, cu furia celui care se înécă, pe orĭ-ce scândură de scăpare vorŭ găsi. Ei nu se vorŭ da în lăturĭ, vor căuta sĕ facă agitațiunĭ pe strade, vorŭ provoca scandalurĭ.

Numai prin tăria noului guvernŭ ei vorŭ fi nimicițĭ cu totulŭ. Și acea tăriă nu o póte avé de câtŭ unŭ guvernŭ compusŭ din tóte elementele oposițiunei; de aceea rîndurile nóstre trebuiescŭ, mai multŭ ca orĭ când, strînse; numai prin unire vomŭ puté nimici imoralitatea spre a face sĕ triumfe moralitatea.“

„România liberă,“ organulŭ junimiștilorŭ scrie între altele:

„In fine guvernulŭ colectivității a căḑutŭ! D. Ionŭ Brătianu nu mai este prim-ministru, și fără d-sa tótă haita poreclită timpŭ de duoi-spre-ḑece anĭ „partidulŭ liberalŭ-naționalŭ“ e prafŭ și fărîme. Și ea e prafŭ și fărîme deórece nu principiele au unit'o ci interesele personale, interesele de gașcă.

Căderea rușinósă a stăpânirii de faptŭ era de multă vreme prevĕḑută. D. P. P. Carpŭ a spus'o și a repetat'o de multe orĭ în Parlamentŭ, dér era firescŭ ca colectivitatea sĕ nu pricépă și prin urmare sĕ nu crédă adevĕrulŭ acestei preḑicerĭ, din causă că și cultura necesară priceperii i-a lipsitŭ și situația a fostŭ de așa ca sĕ'i îngreuieze priceperea.

Corupțiunea îlŭ strînge pe d. Ionŭ Brătianu în brațele ei ca unŭ imensŭ polipŭ, a spusŭ d. Carpŭ, și'lŭ va strînge până ce'lŭ va înăbuși. Ce vedemŭ aḑĭ, cu Maicanii și Agheleștii, altceva decâtŭ cea mai esactă confirmare a acestei preḑicerĭ? Vețĭ cădé, în mijloculŭ maiorității d-vóstră, — a ḑisŭ mai târḑiu d. Carpŭ guvernului actualŭ. Ei bine, cum a căḑutŭ guvernulŭ décă nu în mijloculŭ maiorității lui parlamentare?...

Nicĭ nu mai mergea cu domnia colectivistă. Prea se cultivau nulitățile și se isgonia meritulŭ realŭ, pré se tolerau multe crime, pré se rĕspândia corupția.“

Câtŭ pentru noulŭ guvernŭ pe care ni'lŭ aduce nemulțumirea generală a țĕrii, și încrederea Maiestății Sale sperămŭ că elŭ va sci sĕ ne desinfecteze prin prudență și cempetență cum desinfectéză plóia prin ozonulŭ ei o atmosferă încărcată de necurățeniile unei secete lungĭ și grele.

Va trebui sĕ trécă câtvŭ timpŭ, ca națiunea reculegêndu-se din amețéla în care ajunsese, sĕ se deștepte și sĕ simță câtŭ rĕu i-a făcutŭ colectivitatea. Și va trebui érașĭ câtva timpŭ ca sĕ vie la lumină caracterele, de care țéra acésta nu este sĕracă — dovadă ultimele ḑile — și acestea organisându-se sub unŭ stindardŭ, sĕ ducă țĕrișóra nóstră la falniculŭ ei viitorŭ. Sperămŭ, că munca co-

*) Rĕmâne a se constata décă d-lŭ I. C. Brătianu de bună voiă s'a retrasŭ, orĭ că i s'a cerutŭ demisiunea. —Red.—

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

NUNTA IN ȘCHEIU.*)

Până pe la 1830.

Voatrele mergeau la părinții fetii, lua lucrurile pe departe și din vorbă în vorbă ajungeau sĕ vorbéscă despre căsĕtorii; și pomeniau de feciorŭ, că i-ar fi vremea sĕ se însóre, că ar fi bine sĕ i-se găséscă o fată bună, că și elŭ e feciorŭ bunŭ, și că arŭ fi o bună potrivélă décă părinții fetii ar voi sĕ-lŭ aibă de ginere. Cam așa vorbiră. Cam așa vorbiră, Dumneḑeu sĕ le ierte, Foltoae și Dobrésa a bĕtrână, care mĕ votriră pe mine; 'mĭ aducŭ aminte cât de bune de gură erau.

De obiceiu părinții ruga pe voatre sĕ le dea rĕgazŭ „sĕ se mai gândéscă“ și nicĭ odată nu se făceau lucrurile deodată. Și când părinții nu voiau sĕ-șĭ dea fata după fecioru care o cerea, nicĭodată nu-i spuneau d'adreptul că nu i-o dă, ci găsiau modru d'a amâna lucrurile: ba că fata e prea tînĕră, ba că nu e gata de zestre orĭ din haine, ba că nu au de gând s'o mărite în acelŭ anŭ pentru cutare și cutare pricină și altele, și totdéuna adăogau: sĕ mai aștepte și „de va fi dela Dumneḑeu, se va face“.

Nu totŭ așa se'ntêmplă când fetei și părinților fetei le plăceau fecioru. Ei atuncĭ după ce se mai gândiau și din nou veniau voatrele și din nou le spunea „sĕ facemŭ“, din vorbă în vorbă începeau sĕ spună din gură: voatrele ce avere are fecioru; părinții fetii ce zestre are acésta. De zestre fetei se da: banĭ, haine, moșii, vite și altele. Fóiă de zestre pe atuncĭ nu se prea făcea și décă se făcea, se făcea écă numai așa pe câte unŭ petecŭ de hârtiă Când am umblatŭ prin lăcrița mesii am datŭ peste o fóiă de zestre, e mai din cóce, și póte că e la vr'una din fete. Iacătă-o:

„Fóiă de zestre,

100 de Nemțeștĭ[1]) și o găletă de grâu, roche de mătase, sucnă de mătase, 2 șurțurĭ de mătase, scurteică de mătase, zăbunŭ de mătase, 2 laibêre de mătase, scurteică de prizîlŭ, 2 sucne de stambă, 3 șurțurĭ de cartonŭ, 3 laibêre de barșonŭ, 10 ii, 5 din ele de ăle bune, 2 părechĭ de cercei, 2 inele de argintŭ, 9 șire de ghisóre, straiu, 2 perinĭ, ladă, 2 ștergare, o pĕreche de papucĭ, cisme, 2 șervete, pînzătură, andróce“.

Décă părinții fetii se'nvoiau cu voatrele, care vorbiau în numele feciorului și alŭ părinților lui, décă se'nvoia adecă și din zestre, rĕmânea „sĕ mérgă la vedere“, într'o séră pe care o hotăra fecioru în înțelegere cu părinții fetei. Fecioru mergea cu voatrele și cu vr'unŭ vecinŭ séu rudă ceva; și la mirésă mai găseau pe câte cineva afară d'ai casii, fiă rudă, fiă vecinŭ. După ce intra în casă și erau poftițĭ sĕ șédă, venia și mirésa și da bună séra și săruta mâna străinilorŭ, până și a ginerelui, apoi după ce mai sta de vorbă, de obiceiu aducea ceva cinste la óspețĭ. Mirésa, orĭ cine ce ar fi întrebat'o, trebuia sĕ rĕspundă și trebuia sĕ se arate deșteptă și rușinósă. — După o vreme óre-care fecioru eșia afară și cu voatrele, care îlŭ întreba décă îi place fata, și de-i plăcea le spunea sĕ facă, ér de nu „rĕmânea într'o nimica“.

După „fostu la vedere“ urma logodna: la unii mai curêndŭ, la alții mai târḑiu. Soacra mică avea grijă sĕ se pregătéscă de logodnă și sĕ fiă cu tóte în bună rênduială. In ḑiua de logodnă, prin amurgu serii, veniau „plocoanele“ dela ginere, trimise la soacra mică prin muierĭ, două orĭ trei neamurĭ de ale ginerelui. Ca ploconŭ se aducea: carne de porcŭ, unu orĭ doi purcei „jumulițĭ“, două ploștĭ de vinŭ și doi colacĭ. Soacra mică cinstia la muierile care aduceau plocoanele cu câte unŭ zlotŭ la trei inse, séu cu câte șése băncuțe[1]), câte unŭ paharŭ de vinŭ din ploștĭ, și le tăia câte o țîrŭ de colacŭ. — Mai apoi cei tinerĭ trebua sĕ mérgă la popa, séu décă nu, venia popa acasă la mirésă de-i logodia. Popa întreba pe fiă-care, că cu voia lorŭ e, nu suntŭ silițĭ de nimenĭ? Ginerile spunea din vorba a dintâiu: „cu voia mea“; mirésa nu prea spunea din vorba a dintâiu, apoi totŭ spunea și ea: „cu voia mea“; nu putea sĕ ḑică tocmai atuncĭ, că nu e cu voia ei. Décă ḑiceau că nu e cu voia lorŭ, nu-i logodia, rĕ-

[1]) „Nemțescŭ“ se socotea cu 40 de crucerĭ adecă cam unŭ leu. Nemțeștii suntŭ aprópe și adĭ atâtŭ de înrădĕcinațĭ încâtŭ, cu deosebire bĕtrânii, în socotéla lorŭ totdéuna prefacŭ florini în nemțéșcĭ, — florinu cam 2½ nemțeștĭ, — nu potŭ socoti pe florinĭ.

[1]) Unŭ zlotŭ séu un zlotŭ bunŭ = unŭ florinu; unŭ zlotŭ rĕu = unŭ nemțescŭ: băncuța e a ḑecea parte dintr'unŭ zlotŭ bunŭ, cam 25 de banĭ.

mună care-ĭ va urma, nu va fi mai puținŭ mărėță.“

„Națiunea,“ organulŭ d-lui Dumitru Brătianu, scrie despre crisă între altele:

„Alaltă-erĭ séră, ministeriulŭ șĭ-a depusŭ demisiunea în mânile M. S Regelui.... Demisiunea Cabinetului a fostŭ se vede silită.... Situația miniștrilorŭ colectiviștĭ ajunsese imposibilă de susținutŭ. Intr'o singură ḑi, ei avuseră durerea de a constata trei desertiunĭ: a d-lorŭ generalĭ Zefcarĭ, Urechiă și Ep. Chiriacescu. Interpelarea d-lui dr. Frumușanu, anunțată în Senatŭ Vinerĭ la 18 ale curentei asupra asasinatelorŭ din sĕptĕmâna trecută, avea sĕ producă desertiunĭ și mai numĕróse; mai mulțĭ senatorĭ erau hotărîțĭ sĕ voteze moțiunea de blamŭ în contra miniștrilorŭ. Cu ce curagiu, cu ce obrazŭ erau sĕ se mai înfățișeze ei în corpurile legiuitóre, când se vedeau părăsițĭ chiar de acei credincioșĭ, carĭ în totŭ timpulŭ legislaturei se mulțumiseră a aproba tóte actele guvernului și a vota după placulŭ lui?

In Cameră, d. Cogălnicénu, bine informatŭ asupra măcelurilorŭ colectiviste și revoltatŭ de procedura nedémnă față cu doi adevĕrațĭ representanțĭ ai poporului, d-nii Fleva și Filipescu, declarase francŭ și categoricŭ că trece în rîndurile oposiției.

In tótă țéra este o indignație, o agitațiune, pe care tóte armatele colectiviste nu le-ar fi pututŭ potoli. Se potŭ ucide ómenĭ nevinovațĭ, se potŭ înăbuși manifestațiile liniștite și legale; dér ideile nu se potŭ omorî nicĭ-odată. Fierberea din țéră este resultatulŭ unei idei. Țéra voeșce sĕ fie pusă în stare de a'șĭ exercita drepturile ei, ea voeșce sĕ vaḑă încetândŭ acéstă destrăbălare. Unŭ asemenea guvernŭ nu mai putea sĕ dureze, séu, décă ar fi continuatŭ a rĕmâné la putere, încăpățînarea lui ar fi adusŭ cele mai marĭ calamitățĭ asupra țĕrii, căcĭ elementele explosibile s'ar fi înmulțitŭ și isbucnirea ar fi fostŭ cu atâtŭ mai înfricoșată.“

„România“, organulŭ d-lorŭ Vernescu-Catargiu, scrie despre retragerea cabinetului între altele:

„A trebuitŭ în sfîrșitŭ sĕ vie o ḑi de sărbătóre și pentru acéstă țéră atâtŭ de multŭ rănită, împușcată, măcelărită, întemnițată de către unŭ guvernŭ fără consciință și fără frîu. A trebuitŭ în sfîrșitŭ sĕ înceteze odată și doliulŭ acestei țĕrĭ! Acéa ḑi a venitŭ. Ministeriulŭ d-lui Ionŭ Brătianu a căḑutŭ. Regimulŭ focului și alŭ sabiei s'a dusŭ pentru totdéuna. Acéstă veste îmbucurătóre a mersŭ cu iuțéla fulgerului dela unŭ capĕtŭ la altulŭ alŭ țĕrii. Veselia se vede pe fețele tuturorŭ.

D. Ionŭ Brătianu...... pusese acum la sfîrșitŭ totulŭ pe o carte. Sĕ se impue cu forța, sĕ împuște și sĕ întemnițeze pe orĭ-cine îi va pune piedică. Ei bine, nu mai mergea, fără de a nu compromite interesele cele mai vitale ale țĕrii, căcĭ resistența sa dușmană aducea după sine într'unŭ modŭ firescŭ rĕsboiulŭ civilŭ. Tótă țéra era în picióre! A spus'o d. Lascar Catargiu: „nu mai merge.“

Publiculŭ sĕ întrébă: care e moștenirea ce o lasă acestŭ guvernŭ? Moștenirea este acésta: Cetățenĭ rănițĭ prin spitale; deputațĭ întemnițațĭ la Văcăreștĭ; orașulŭ Bucureșcĭ pusŭ în stare de asediu cu patrule pe tóte ulițele, cu unŭ cordonŭ de călărașĭ imprejurulŭ Bucureșcilorŭ impedicândŭ intrarea orĭ-cărui omŭ; cu ordine date la toțĭ șefii de stații ca sĕ nu vênḑă bilete țĕranilorŭ; cu studenții universitățiĭ din Iașĭ sechestrațĭ într'unŭ modŭ mișelescŭ la Crivina spre a nu puté sĕ vadă și ei petrile pătate de sânge dela ușa Orfeului și de pe délulŭ Mitropoliei. Cu datorii în sfârșitŭ de peste unŭ miliardŭ.

Este multŭ de făcutŭ, suntŭ multe de îndreptatŭ. Deocamdată însĕ, bine că mai póte țéra sĕ resufle, mai potŭ cetățenii sĕ'șĭ recapete drepturile și sĕ se bucure în liniște de libertățile nóstre publice.“

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de finanțe face cunoscutŭ printr'o circulară, că în înțelegere cu ministrulŭ de agricultură, industria și comerțŭ, precum și cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu, *oficiulŭ vamalŭ secundarŭ dela Poiana sărată* s'a înșiratŭ între acele oficii vamale, prin care e permisŭ esportulŭ de cai nerestrînsŭ.

***

Precum i-se raportéză din Sibiiu lui „Pester Lloyd,“ de câteva ḑile se vorbesce că ar fi aprópe timpulŭ d'a se ocupa postulŭ de comite alŭ Sibiiului cu unŭ Sasŭ, și anume cu unulŭ din partida națională. Se adauge că o asemenea numire ar dori-o și Sasii, dér situațiunea nu e destulŭ de lămurită, diferințele ce esistă (cu ministrulŭ cultelorŭ în cestiunile școlare, cu ministrulŭ de interne în cestiunea universitățiĭ ș. a.) nu suntŭ destulŭ de clarificate, încâtŭ Sasii sĕ se pótă lipsi de înțelépta, binevoitórea și plina de pĕtrundere mijlocire a contelui Andrei Bethlen. De aceea Sasii dorescŭ sĕ-lŭ țină pe contele ca loctiitorŭ de comes și fișpanŭ, până ce se va înlătura și ultimulŭ punctŭ de diferință. „Pester Lloyd“ se bucură că din cele de mai susŭ și pe temeiulŭ informațiunilorŭ ce le are resultă, că vederile cercurilorŭ naționale săsescĭ suntŭ în deplinŭ acordŭ cu intențiunile guvernului ungurescŭ. Dér despre o definitivă ocupare a postului de comite și fișpanŭ n'a fostŭ de locŭ vorba în locurile mai înalte și resultatele dobêndite deja și până acum de comitele și fișpanului provisorŭ contele Bethlen se apreţiază și de guvernŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ elŭ nicĭ decum n'are intențiunea sĕ facă în celŭ mai apropiatŭ timpŭ vr'o schimbare în acestŭ raportŭ.

***

La oficiulŭ poștalŭ și telegraficŭ din *Petroșenĭ* e de ocupatŭ *postulŭ de espeditorŭ postalŭ,* pe lângă o cauțiune de 200 fl. Condițiunile se potŭ afla la direcțiunea postală și telegrafică din Sibiu și la oficiulŭ poștalŭ și telegraficŭ din Petroșenĭ.

***

Capitululŭ din Neutra a dispusŭ, precum spune „W. A. Z.,“ ca de aci înainte sĕ nu mai pască vacĭ de ale Jidovilorŭ pe livadea aparținĕtóre capitulului.

ULTIME SCIRĬ.

Ni se scrie din Bucurescĭ cu data 22 Martie 1888: Astăḑĭ la $5^1/_2$ óre p. m. a depusŭ jurămêntulŭ noulŭ ministerŭ compusŭ după cum urméză:

Theod. Rosetti, președinte și ministru de interne.

Carpŭ, ministru de esterne.

Generalŭ Barozzi, ministru de rĕsboiu.

M. Ghermani, ministru de finance.

T. Maiorescu, ministru de culte și ad interim la domenii.

Ale. Marghilomanŭ, ministru de justiție.

Alex. Stirbei, ministru la lucrările publice.

La comerciu și domenii se va alege după cum se aude Fleva, care dinpreună cu ceilalțĭ arestanțĭ fù eliberatŭ din arestŭ și cărora s'au făcutŭ astăséră o inposantă manifestație din partea a 30—40,000 de ómenĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Parisŭ, 4 Aprilie. Cabinetulŭ s'a constituitŭ, afară de două schimbărĭ, în modulŭ anunțatŭ erĭ. Erĭ Consiliulŭ de ministri s'a întrunitŭ pentru ca sĕ stabilescă declarațiunea ce are sĕ o cetéscă în cameră. Ședința camerei s'a ținutŭ fiindŭ sala înțesată de lume. Ministru-președinte Floquet cetì discursulŭ-programŭ, care aflà o primire fórte parțială; numai radicalii aplaudă. Drépta întrerupe ironicŭ, centrulŭ e fórte indiferentŭ. Pasagiulŭ privitorŭ la separarea statului și bisericei a fostŭ viu aplaudatŭ de stânga estremă. Urmà apoi alegerea președintelui camerei, de două orĭ s'a făcutŭ alegere, dér fără resultatŭ; decĭ e necesarŭ o a treia alegere.

Bucurescĭ, 4 Aprilie. *Cabinetulŭ s'a constituitŭ astfelŭ: Teodorŭ Rosetti ministru președinte la interne, Carp la esterne, Ghermani la finanțe, generalulŭ Barozzi la rĕsboiu.*

Fleva, Filipescu și Costaforu au fostŭ liberațĭ aséră și s'au întorsŭ în orașŭ în mijloculŭ unorŭ marĭ manifestațiunĭ.

Clușiu, 4 Aprilie. *Pertractarea finală contra „Caliculuĭ“ s'a amânatŭ, deórece acusatulŭ Pocreanu a ridicatŭ obiecțiunĭ contra competenții juriului din Clușiu.*

DIVERSE.

Mórtea cilindrului (jobenului) negru. Englesii șĭ-au pusŭ de gândŭ sĕ deposedeze cilindrulŭ negru. In Londra se vĕdŭ de câteva ḑile în galantare cilindre civite (vênĕtŭ închisŭ), rosii, sure deschise și cafenii, avêndŭ panclice cu câmpulŭ undosŭ în colórea respectivă. Pentru prințulŭ de Wales s'au fabricatŭ vr'o șése cilindre de diferite colorĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 30 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.04	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.34	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	102.—	„	104.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 29 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.20
Renta de hârtiă 5%	83.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	109.25
Bonurĭ rurale ungare	104.
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Transilvane	103 80
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.65
Renta de argintŭ austriacŭ	79.60
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	857.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	274.20
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	274.20
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.30
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

...eau nelogodițĭ. După ce rĕspundeau, ... cu voia lorŭ, popa scotea inelu mi... și ginerelui din degete, le punea pe... unŭ talerŭ, le „cetia din cărțĭ“, gi...lui îi băga în degetŭ inelu miresii ... miresii inelu ginerelui și ḑicea: „Cu ... lorŭ la amêndoi se impreunéză fiu ...re cu fiica cutare“. — Inelele la ...ațĭ era de aramă orĭ de plumbŭ cu ...nŭ; cu câtŭ erau mai marĭ cu atâtŭ ... mai de prețŭ; fetele purtau inele cu ... trei lumisĭ.

Ceva mai târḑiu după logodire, a... pe la nouĕ séu ḑece séra, venea ...dna, adecă masa, pe care o da sócra ... Luau parte la ea cei poftițĭ din ...a socrilorŭ marĭ și micĭ, de aceea ... vorba „te ducĭ la logodnă?“ orĭ „te-a ...atŭ la logodnă?“ — Lăutarii aș...au pe óspețĭ la pragu porții și când ...au că vine câte unŭ poftitŭ începeau ...că marșu, și când era norŭ și în...ecŭ pe invitațĭ îi cunoscea după ...ele orĭ felinarele cu care veniau, ... se și înșelau, de ḑiceau la trecĕtorĭ.

In casă mesele erau puse de mai na... și cei ce veneau începeau sĕ se așeḑe ... ceĭ ce veniau mai târḑiu trebuiau ... șeḑă mai în códa mesii décă nu cumva se întêmpla sĕ fiă vr'unŭ omŭ mai de sémă. La unele logodne lua parte și popa și locu lui era totdéuna în fruntea mesii. — După ce vedea că cei poftițĭ s'au cam adunatŭ, începea sĕ se aducă bucate la masă.

Décă sócra mică voia sĕ o ajungă mai puținŭ, făcea logodna cu fertură și pâne și la urmă colacŭ, ér décă îi da mâna sĕ cheltuiéscă mai multŭ și voia sĕ facă logodna mai mare, o făcea cu friptură și lapte acru și la urmă colacŭ, — nicĭ odată însĕ logodna nu era mai mare decâtŭ nunta, — șervetŭ, cuțitŭ, furculiță și lingură, de era fertură, îșĭ aducea fie-care invitatŭ. — De bĕutŭ se aducea la masă rachiu séu vinŭ; după darea de mână a sócrei micĭ.

Câtŭ ține masa lăutarii împărțițĭ în tóte casele,[1]) în care erau așeḑate mese, ḑiceau într'una cântece de masă. Mese erau bașca pentru ómenĭ, bașca pentru muerĭ și bașca pentru feciorĭ, pe feciorĭ de obiceiu îi punea mai la o parte prin câte o casă orĭ căscióră mai dosnică. Și când la sócra mică nu era destulŭ locŭ, punea și la câte unŭ vecinŭ. — Uneorĭ se făcea logodna fără lăutarĭ, dér a doua ḑi ḑicea lumea că a făcutŭ pomană.

Câtŭ ținea masa ginerile ajuta și elŭ la muerile care ducea pe masă, ér miresa sta ascunsă în cămară, orĭ în pivniță, de obiceiu însĕ acolo de unde se ducea pe masă, și trebuia sĕ fiă cu băgare de sémă ca sĕ nu se mânjéscă pe haine.

Când era pe la sfârșitu mesii, ginerile mergea de ședea la masă cu ceilalțĭ feciorĭ, și i se aducea o sticlă orĭ două de vinŭ, de închina cu ei. Apoi venea miresa și pe o tavă îi aducea florĭ. o garófă. Ginerile lua florile și dăruia pe mirésă după cum îi da mâna și avea plăcere, dup'aceea mirésa lua și da florĭ și la ceilalțĭ feciorĭ.

După ce se isprăvia cu masa, se ridica mesele și se scotea afară și se începea jocu; mai întâiu de tóte se cânta hora, „hora miresii“. Din lume după unŭ jocŭ două începea sĕ plece pe acasă; alții sta până la sfârșitŭ când nu mai avea cine sĕ jóce.

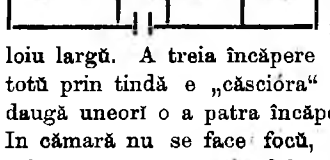
Plocónele aduse delĕ ginere le frigeau și le puneau la socri marĭ „alŭ doilea masă“.

A doua ḑi după logodnă mirésa spăla vasele.

(Va urma.)

---

[1]) Românii din Ṣcheiu nu cunoscŭ decâtŭ cuvîntulŭ „casă,“ pentru a designa atâtŭ întregulŭ edificiu, d. e. „Casa nóstră,“ „Mai susŭ de casa nóstră“ etc., câtŭ și în genere odăile séu camerile din care consta. Suntŭ prea puțintele casele cu o singură încăpere, mai multe suntŭ cu două încăperĭ, în regulă generală cu trei și unele chiar patru. In acestŭ casŭ apoi diferitele încăperĭ îșĭ au numirea lorŭ propriă și adecă: Casa despre uliță [a] e cea mai mare, de aceea și pórtă numele de „Casa a mare.“ De regulă nu e locuită, ci e ținută curată și pentru mosafirĭ, sub ea de obiceiu e pivniță. Alăturĭ e „tinda“ [b] cu intrarea din curte. In

fruntea tindii e vatra cu căminulŭ și cu firidele la căminŭ, fumulŭ dela foculŭ din vatră iese prin unŭ urloiu largŭ. A treia încăpere la care se intră totŭ prin tindă e „căscióra“ [c], la care se adaugă uneorĭ o a patra încăpere „cămara“ [d]. In cămară nu se face focŭ, pentru-că de obiceiu nu e cuptorŭ, ér dela cuptórele din casa a mare și din căscioră fumulŭ iese prin nisce „ornețe“ scóse prin podŭ — totŭ în urloiulŭ de ḑeasupra vetrii din tindă. Tóte încăperile suntŭ puse în rêndŭ și nu au decâtŭ o singură intrare: din curte prin tindă.